

ЧАСТ 1 от УЕБИНАР 5

Предизвикателството ДАК: Достъпната възможност

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

Комуникацията - това е всеки акт на размяна на информация. Информация, в най-широк смисъл на думата, която включва мисли, идеи и емоция.

Комуникацията се развива през целия живот на човека, променя се спрямо много и различни фактори и винаги остава нещо много индивидуално.

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

Всеки човек, независимо от възрастта, пола, национална или религиозна принадлежност има правото да общува, което означава да може да:

- ✓ Да разбира комуникацията.
- ✓ Да получава информация.
- ✓ Да избира.
- ✓ Да отказва.
- ✓ Да учи.
- ✓ Да бъде чут и разбран.
- ✓ Да общува с останалите.

Мултимодалната комуникация включва използването на повече от един вид комуникативен методи от един и същ човек. Тя е естествена; всеки я използва в цялото ѝ разнообразие през цялото време за общуване. Обикновено едновременно и спонтанно е използването на жестове, изражения на лицето и пози на тялото в допълнение към говоренето без това да изисква допълнителни усилия.

ДАК

Допълваща

- означава да добави или да подобри, допълва говора
Напр. допълваме устната реч с *жестове и език на тялото*.

Алтернативна

- означава заместител, замества говора
Напр. Вместо говор да използваме *символи - писменост, написан текст*.

Комуникация

- означава изпращане и получаване на съобщения между поне двама души.

ЧАСТ 2 от УЕБИНАР 5

Предизвикателството ДАК: Достъпната възможност

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

Всяко дете може да комуникира по някакъв начин, независимо от диагнозата, всяко дете може да се възползва от Допълваща и алтернативна комуникация.

ДАК често се използва за обозначаване на комуникационни устройства и системи за комуникация ПЕКС, МАКАТОН, език на жестовете, комуникационни табла или помощни средства за гласово извеждане, по-малко технологични средства за комуникация, като изражение на лицето, жестове и др.

Допълваща и Алтернативната Комуникация

ДАК се определя като всеки метод на комуникация, различна от говор, при който се използват символи.

При използването на ДАК не се изисква конкретен отговор извън всякаква естествена ситуация, а стремежът е към преподаване на смислена и функционална комуникация в реални, естествени условия и смислени дейности.

ЧАСТ 3 от УЕБИНАР 5

Предизвикателството ДАК: Достъпната възможност

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

ДАК е термин чадър, който включва всички начини за комуникация, използвани, за да допълнят или заменят говора на тези, които изпитват затруднения с разбирането или изразяването чрез устния език.

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

Символите, които използваме най-често за изговорените думи са написаните думи, снимки, изображения – цветни и черно-бели, реални предмети. Те присъстват в нашето ежедневие, за да означат предмети, хора, действия, описания на предмети.

Използването на естествените, нискотехнологични и високотехнологични средства се допълват и комбинират в ежедневието на децата с аутизъм и сходни комуникативни нарушения.

Използването на високите технологии е много примамливо, но използването на високотехнологичните средства за комуникация, обикновено при децата с аутизъм и сходни комуникативни нарушения са предшествани от използването на нискотехнологичните средства.

ЧАСТ 4 от УЕБИНАР 5

Предизвикателството ДАК: Достъпната възможност

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

Обучението и използването на ДАК е препоръчително да вървят паралелно.

В процеса на използването на ДАК е важно да се осигури подкрепа за всички комуникативни партньори, включително: членове на семейството – родители, братя и сестри, образователен персонал и връстници.

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

Голяма част от познавателния, социалния и академичния напредък на детето зависят от развитието на комуникативните умения.

Доказано е, че използването на ДАК подобрява способностите на детето във всички области.

Програмите за въвеждане и използване на ДАК трябва да бъдат индивидуализирани, подходящи за възрастта и за етапа на развитие на всяко дете.

